ادامه از صفحه اول

انتخابات آمریکا و دموکراسی ایرانی

استواری سیاسی‌ای که نشئت‌گرفته از مصلحت همگانی است و مصلحت همگانی همان مصلحت نهادهای همگانی است. به گفته هانتینگتون نهادهای حکومتی مصالحی از آن خودشان دارند. مصالح فردی مصالح کوتاه‌مدت‌اند اما مصالح نهادی دیرپایند و هواداران آنها باید تا آینده‌ای نامحدود به فکر ابقای آن باشند. رؤسای‌جمهور نیرومند آمریکا کسانی هستند که نهاد ریاست‌جمهوری را مقتدر کرده‌اند. مردم آمریکا هم از آنان به‌عنوان رؤسای‌جمهور قدرتمند یاد می‌کنند؛ افرادی مانند جفرسون، لینکلن، روزولت و ویلسون که قدرت سِمت‌شان را گسترش داده بودند. در برابر آنها رؤسای‌جمهور ناتوان کسانی‌اند که نتوانسته‌اند از اقتدار این نهاد صیانت کنند. مردم از آنان به‌عنوان رؤسای‌جمهوری نام می‌برند که به کشورشان خدمت شایانی نکردند. بنابر گفته هانتینگتون می‌توان نتیجه گرفت لیبرال‌ها باور دارند که مصلحت نهادی با مصلحت همگانی انطباق کامل دارد و قدرت نهاد ریاست‌جمهوری با خیر جامعه سیاسی یکی است. اکنون استراتژی حضور اوباما عیان شده است و این استراتژی معنایی جدی در ساختار سیاسی آمریکا دارد. این الگو شاید الگوی مناسبی برای تحلیل دوره‌های ریاست‌جمهوری ایران باشد. اگرچه دولت‌های ایران، دولت‌های در حال توسعه‌اند و مسائل و مصائب خاص خودشان را دارند که یکی از مهم‌ترین آنها «نااستواری» سیاسی است. با تسامح می‌توان گفت، هاشمی‌رفسنجانی در میان رؤسای‌جمهور ایران در این زمینه موفق‌تر از دیگران بوده است. در دوره هاشمی‌رفسنجانی نهاد ریاست‌جمهوری اقتدار ویژه‌ای داشت؛ اقتداری که از دل آن کارهای بزرگ و خطاهای فاحش و جبران‌ناپذیری هم بیرون آمد.

این اقتدار با گرایش به «حاکمیت‌مندی» با دموکراسی دوره اصلاحات نسبت چندانی نداشت. دوره‌ای که دولت اصلاحات در رأس کار بود و با برداشتی التقاطی از دموکراسی توانست برخی از نهادهای سیاسی را احیا و بازسازی کند. نهادهایی که عمر دیرپایی نداشته‌اند تا راه را برای دموکراسی هموار کنند. اگر هاشمی‌رفسنجانی به نهاد ریاست‌جمهوری اقتدار داده، خاتمی به این نهاد اعتبار و مقبولیت ویژه‌ای بخشیده است. هاشمی‌رفسنجانی و خاتمی دو نوع طرز تلقی از دموکراسی داشتند که در نقطه‌ای به یکدیگر می‌رسیدند، اما این اتفاق رخ نداد. هاشمی‌رفسنجانی از جمله چهره‌های بعد از انقلاب بود که به نهادهای در اختیار خود، اقتدار می‌داد. نهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام بعد از فوت او هرگز به جایگاه سابقش بازنگشت. پروژه حزب کارگزاران سازندگی پروژه ناتمام هاشمی‌رفسنجانی بود که به دلایل بسیاری ادامه پیدا نکرد که اگر ادامه می‌یافت، تغییری نسلی در ساختار سیاسی کشور رخ می‌داد. کسی که بیش از همه به نهاد ریاست‌جمهوری آسیب زد و این جایگاه را مخدوش کرد، محمود احمدی‌نژاد بود. مردی که هیچ باوری به نهاد دولت نداشت. او معتقد بود دولت من هستم. این طرز تفکر در کشوری که اغلب نهادهای آن نوپا بودند، صدمات جبران‌ناپذیری به کشور زد. بسیاری تلاش کردند تا مانع خسارات بیشتر او شوند که بالاخره این تلاش‌ها دیرهنگام نتیجه داد و حسن روحانی سعی کرد عقلانیت را به سیاست ایران بازگرداند. اگر دموکراسی در ساختار سیاسی ایران ریشه‌دار بود، احمدی‌نژاد نمی‌توانست دوره دوم ریاست‌جمهوری‌اش را با اختیارات تام‌وتمام پشت‌سر بگذارد. از این بگذریم که او هنوز با ساختارهای سیاسی ایران طلبکارانه برخورد می‌کند. با روش‌های دموکراتیک، دموکراسی‌ها قادرند خودشان را اصلاح کنند. گیرم این دموکراسی همچون دموکراسی آمریکا سرمایه‌سالار باشد، مارسل گشه می‌گوید: «بر این باورم که می‌توانیم در درون الگوی دموکراتیک، سرمایه‌داری را مهار کنیم و چیرگی امروز آن را بی‌بروبرگرد درهم شکنیم. البته الگویی که نیازمند نوسازی ژرف است. اما باید به هر بهایی حفظ شود. من به امکان‌هایی باور دارم که خود دموکراسی به ارمغان می‌آورد». این ایده مارسل گشه، پیشروتر از ایده‌های مردان سیاست آمریکا است. ایده‌ای که تلاش می‌کند دموکراسی آمریکا را از سلطه جهان‌گیری مالی برهاند و ایده جهان‌گستری را که صرفا سیاسی است به جای آن بنشاند. با اینکه نظرات گشه خوش‌بینانه است اما تلاشی است برای رهایی دموکراسی از سلطه سرمایه‌داری. اوباما و ترامپ و احزاب دموکرات و جمهوری‌خواه قرابت چندانی با این ایده ندارند. اما در بن‌بست‌های سیاسی از جمله بن‌بستی که ترامپ آمریکا را به آن کشانده است، فقط با ابزارهای دموکراتیک می‌توان با آن به مقابله برخاست. کاری که اوباما بسیار زودهنگام به استقبال آن رفت و ما در دموکراسی ایرانی با تأخیری چهارساله از این بن‌بست خارج شدیم.

* **برای نوشتن این یادداشت از کتاب «سامان سیاسی در جوامع دستخوش دگرگونی» نوشته سموئل هانتینگتون، ترجمه محسن ثلاثی، نشر علم، استفاده کرده‌ام.**

politics@sharghdaily.ir

ماجرای CFT و «هیئت عالی نظارت» ۲ ماجرای درهم‌تنیده اما مستقل هستند

CFT کانون مناقشه

شرق: لوایح چهارگانه مربوط به FATF هنوز هم خبرساز هستند و خبرسازترین آنها CFT است. با این وجود این لوایح به موضوعات موازی دیگری نیز دامن زدند که اهمیت آنها دست کمی از خود لوایح ندارد. حالا دو بحث مستقل اما همبسته هنوز سرخط خبرها هستند و گاهی مخاطبان را سردرگم می‌کنند؛ یکی سرنوشت لوایح مربوط به FATF و دیگری «هیئت عالی نظارت» است. اولی لوایحی بود که دولت برای هموارکردن راه مبادلات بانکی سال‌ها پیش در دستور کار قرار داد؛ حالا به این چهار لایحه نیاز دارد تا کار را تمام کند و دومی درباره فرایند هر نوع قانون‌گذاری در جمهوری اسلامی است. در آخرین خبرها علی لاریجانی ایرادات «هیئت عالی نظارت» به CFT را خارج از زمان مقرر دانست و کدخدایی نیز این موضوع را محل اختلاف اعلام کرد. چه خواهد شد؛ باید منتظر ماند و دید. به هر صورت هر یک از این موضوعات که برای شما جالب باشد، ناخواسته درگیر موضوع دیگر هم خواهید شد و به عبارتی با یک بلیت، دو فیلم را تماشا خواهید کرد.

درباره مدت‌زمان قانونی «هیئت عالی نظارت» برای بررسی مصوبات اختلاف وجود دارد

سخنگوی شورای نگهبان در توضیحاتی درباره نامه علی لاریجانی رئیس مجلس به این شورا مبنی بر بررسی‌نشدن ایرادات مجمع به لایحه CFT گفت: «با توجه به ظرفیت‌های قانون اساسی، بُن‌بستی در این‌گونه مسائل نخواهیم داشت». عباسعلی کدخدایی روز سه‌شنبه در گفت‌وگو با رادیوتهران افزود: «آنچه در رابطه با لایحه CFT مطرح شده، هشت حق شرط را مجلس در این زمینه قرار داده بود، عمده ایرادات هم مربوط به این حق شرط‌هایی است که با نگاه به محتوای این کنوانسیون وضع شده است، البته طبیعتا اگر محتوا مشکلی نداشته باشد، حق شرط هم می‌تواند مسئله را به گونه‌ای حل کند».

او ادامه داد: «مجلس می‌تواند نظرات خود را در حوزه حق شرط‌های لایحه CFT براساس ایراداتی که شورای نگهبان وارد کرده است، اصلاح کند، در نهایت اگر لازم شد مجمع تشخیص مصلحت نظام طبق اصل ۱۱۲ قانون اساسی می‌تواند به آن ورود کند. اگر مصلحت به الحاق به چنین کنوانسیون یا معاهده‌ای باشد، از طُرق دیگر امکان این امر وجود دارد».

کدخدایی ضمن ارائه توضیح درباره نامه لاریجانی به شورای نگهبان درخصوص لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم، گفت: «شورای نگهبان نظراتش درباره تمامی طرح‌ها، لوایح و مصوبات مجلس را طبق قانون اساسی در ۲۰ روز بررسی و برای مجلس ارسال می‌کند که این روند نسبت به مصوبه مجلس درباره الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم «CFT» نیز در شورای نگهبان طی شده است». او اضافه کرد: «مجمع تشخیص مصلحت نظام و هیئت عالی نظارت طبق ابلاغیه‌ای که دارند و وظایفی که برعهده‌شان نهاده شده است، نظراتشان درباره مصوبات مجلس را ارسال می‌کنند. ما هم در شورای نگهبان، نظرات مجمع تشخیص را طبق بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی برای مجلس ارسال می‌کنیم».

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان با تأکید بر اینکه در آیین‌نامه مجمع تشخیص مصلحت نظام زمان مشخصی برای اعلام نظر تعیین نشده است، گفت: «البته این یک امر اختلافی است، دوستان ما در مجلس معتقد هستند باید در ۲۰روزی که شورای نگهبان اعلام نظر می‌کند، این نظرات ارسال شود، از طرفی دوستان در مجمع تشخیص هم نظرشان این است که زمانی که لایحه در رفت و برگشت بین شورای نگهبان و مجلس است، این امکان وجود دارد که در مجمع نیز بررسی شود، البته این بحث اختلافی است که امیدواریم یک راهکار روشن برای آن تعیین و اعلام شود».

کدخدایی درباره نحوه تفسیر مسائل اختلافی بین مجلس و مجمع تشخیص مصلحت در زمینه اعلام نظر درخصوص مصوبات مجلس نیز گفت: «البته اگر نیاز به تفسیر قانون اساسی و اصول ۱۱۰ و ۱۱۲ قانون اساسی باشد، طبیعتا شورای نگهبان باید این تفسیر را انجام دهد، در غیر این صورت، اگر آیین‌نامه مجمع هم روشن‌کننده کار باشد و این مسئله را تعیین کند، آیین‌نامه مجمع تشخیص هم می‌تواند در این مطلب ورود کند».

او در این باره که گفته شده با توجه به ۲۰ ایراد شورای نگهبان نسبت به لایحه CFT، منظور این است که عملا امکان تصویب آن وجود ندارد، افزود: «اگر بخواهیم به‌صورت کلی تقسیم‌بندی کنیم، دو بخش مصوبه داریم که در شورای نگهبان بررسی می‌شود؛ نخست مصوباتی است که مجلس در ابتدا به آن ورود می‌کند و طرح یا لایحه‌ای است که در دولت و مجلس تدوین می‌شود و سپس به‌صورت مصوبه به شورای نگهبان می‌آید. در این باره مجلس اختیار دارد که در همه حوزه‌ها ورود کند. اگر ایرادی هم وجود داشته باشد، مجلس باید آن را اصلاح کند. بخشی از مصوبات شامل موافقت‌نامه‌ها، معاهدات و کنوانسیون‌هاست که طبیعتا مجلس یا دولت نمی‌توانند در محتوای این کنوانسیون‌ها ورود کنند، اما می‌توانند با حق شرط‌هایی نظرات خودشان را نسبت به آن معاهده، موافقت‌نامه یا کنوانسیون اعلام کنند».

نامه لاریجانی به جنتی

حسین میرمحمدصادقی، معاون قوانین رئیس مجلس روز دوشنبه هفته پیش درباره ایرادات شورای نگهبان به مصوبه الحاق ایران به CFT به «خانه ملت» گفته بود: «بعضا ایرادات جنبه کلی دارد، مثلا اعلام کردند: «چون فلان بند خلاف امنیت ملی است، بنابراین خلاف شرع محسوب می‌شود» که احتمالا خیلی قابل اصلاح در مجلس نباشد». او ادامه داد: «۱۳ آبان هم شورای نگهبان نامه دیگری به مجلس شورای اسلامی نوشت و در ضمیمه آن، نامه رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام آمد که در نامه رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز ایراداتی از لحاظ عدم انطباق با سیاست‌های کلی نظام به مصوبه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم گرفته شده بود».میرمحمدصادقی در ادامه به نامه رئیس مجلس، علی لاریجانی، به دبیر شورای نگهبان، احمد جنتی، پرداخت و توضیح داد: «شورای نگهبان براساس بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی نامه رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام را به مجلس ارسال کرد که رئیس مجلس شورای اسلامی امروز در نامه‌ای به دبیر شورای نگهبان نوشت ایرادات مجمع تشخیص به مصوبه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم چون خارج از مهلت ۲۰روزه قانونی ارسال شد، مجلس این ایرادات را موردبررسی قرار نمی‌دهد».

او با بیان اینکه مجلس در هفته پیش‌رو جلسه علنی ندارد، افزود: «بررسی مصوبه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم هفته آخر آبان در دستور کار کمیسیون تخصصی قرار می‌گیرد که وقتی کار کمیسیون روی این مصوبه به پایان رسید، می‌تواند با امضای ۵۰ نفر از نمایندگان در اولویت طرح در صحن علنی قرار بگیرد».

دراهمیت‌زمان

۱۵ مهر بود که لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) با کلی فرازوفرود در مجلس به تصویب رسید. مصوبه فردای آن روز، ۱۶ مهر ۹۷، به شورای نگهبان ارسال شد. طبق اصول ۹۴ و ۹۵ قانون اساسی شورای نگهبان ۱۰ روز و در صورت لزوم و با درخواست از مجلس ۱۰ روز دیگر (درمجموع ۲۰ روز) فرصت دارد تا مصوبه مجلس را بررسی کند. شورای نگهبان نیز در آخرین روز مهلت خود، یعنی ششم آبان نظرات خود را برای مجلس ارسال کرد. طبق قانون اساسی درصورتی‌که شورای نگهبان در موعد مقرر نظر خود را اعلام نکند، مصوبه مجلس در حکم قانون است و باید ابلاغ شود. آنان در فرصت قانونی که همان شش آبان بود، ایرادات خود را در ۲۳ مورد به مجلس ارسال کردند، هرچند اعلام عمومی آن موکول به ۱۳ آبان شد؛ دقیقا در روزی که آمریکا دور دوم تحریم‌های خود را علیه ایران اجرائی کرد و روزی که سالگرد تسخیر سفارت آمریکا در سال ۵۸ نیز هست. علی‌رضا رحیمی پیش‌تر به «شرق» توضیح داده بود که دلیل تأخیر در رسانه‌ای‌شدن این موضوع به‌خاطر درخواست شورای نگهبان بوده است. در نهایت نیز کدخدایی خود رأسا این خبر را در حساب توییتر خود منتشر کرد تا ۱۳ آبان امسال حسابی پرخبر باشد.

باوجوداین خبرهای ۱۳ آبان پایانی نداشت؛ در این تاریخ شورای نگهبان نامه دیگری نیز به مجلس ارسال کرد. در آن نامه ایرادات مجمع تشخیص مصلحت- به تعبیر درست‌تر هیئت عالی ناظر بر سیاست‌های کلی نظام که شامل ۱۵ نفر از اعضای تشخیص مصلحت نظام- به مجلس اعلام شد.

آخر شب دوشنبه هفته گذشته بود که مشخص شد رئیس مجلس، علی لاریجانی، در نامه‌ای به دبیر شورای نگهبان، احمد جنتی، با استناد به موعد ۲۰روزه شورای نگهبان برای ارسال ایرادات خود، ایرادات «هیئت عالی» را خارج از زمان مقرر دانست و به همین خاطر اعلام کرد که مجلس آن ایرادات را بررسی نخواهد کرد.

هیئت ۱۵ نفره در حکم شورای نگهبان دوم

لوایح مربوط به FATF زمان زیادی است که در دستور کار دو قوه مجریه و مقننه قرار گرفته اما فقط چند ماه است که توجه افکار عمومی و رسانه‌ها را تا به این حد مشغول خود کرده است. درهرصورت آن‌قدر این چهار لایحه محوری شدند که رویه‌های قانونی و عرفی قانون‌گذاری و حواشی آن را نیز برجسته کردند. یکی از این موارد بحث نظارت پیش از ارجاع «هیئت عالی نظارت» بر مصوبات مجلس بود. طبق قانون مسئول بررسی هماهنگی مصوبات مجلس با «شرع» و «قانون اساسی»، شورای نگهبان است. در روند بررسی دو مصوبه «پالرمو» و «قانون اصلاح قانون مبارزه پول‌شویی» - دو لایحه از چهار لایحه مربوط به FATF - شورای نگهبان با دو نوع عمده ایراد، این قوانین را به مجلس بازگرداند؛ ایرادات شرعی و قانونی که مرجع آن شورای نگهبان است و ایرادات این مصوبات با سیاست‌های کلی نظام که هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت به مصوبات گرفته بود.

اشاره شورای نگهبان به نظر مجمع تشخیص، البته به گروه ۱۵نفره‌ای از این مجمع، بحث‌های حقوقی دامنه‌داری در پی داشت. چند روزی زمان لازم بود تا ابعاد این پدیده نوظهور آشکار شود؛ یکی از این وجوه ناشناخته این بود که این پدیده اصلا نوظهور نیست و زمان قابل‌توجهی است که شورای نگهبان بدون ارجاع به این هیئت ایرادات آنها را نیز جزء ایرادات خود به مجلس ارسال می‌کرده است. باوجوداین مسئله زمانی پیچیده‌تر شد که مجلس درباره دو مصوبه پیش‌گفته توانست ایرادت شورای نگهبان را برطرف کند اما این شورا به‌خاطر آن چیزی که «برطرف‌نشدن ایرادت مجمع» خوانده بود، این مصوبات را به مجلس بازگرداند تا علی لاریجانی مجبور شود آنها را به صحن مجمع تشخیص ارسال کند.

همان‌طورکه بالاتر به آن اشاره شد، مدافعان کارکرد نظارتی مجمع به بند دو اصل ۱۱۰ قانون اساسی اشاره می‌کنند. بند دوم اصل ۱۱۰ قانون اساسی که به اصل وظایف و اختیارات رهبر شناخته می‌شود، از این قرار است: «نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام».

ربط این بند به مجمع تشخیص مصلحت را علی احمدی، جانشین دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، در یک برنامه تلویزیونی این‌گونه توضیح داد: «در ابتدا باید موضوع مصلحت و نظارت را از یکدیگر تفکیک کنیم. مصلحت موضوع اصل ۱۱۲ قانون اساسی است و درصورتی‌که مجلس شورای اسلامی نظر شورای نگهبان را با تأکید بر مصلحت تأمین نکند، موضوع اختلافی به مجمع ارسال می‌شود. بر مبنای حکم جدید معظم‌له به اعضای مجمع، وظایف نظارتی مجمع به جمع برگزیده‌ای از اعضای مجمع به انتخاب خود آنان منتقل و اختیارات مجمع در مقررات نظارت به این جمع محول شد. این جمع که هیئت عالی نظارت نامیده شد، مرکب از ۱۵ عضو است و وظیفه انطباق مصوبات مجلس با سیاست‌های کلی را برعهده دارد».

هرچند این نهاد تازه منتقدانی جدی نیز دارد؛ علی مطهری یکی از آنهاست که در چند یادداشت متوالی به این رویه انتقاد کرد. انتقاد اصلی او در عنوان یادداشتش هویدا بود؛ «ما دو شورای نگهبان نداریم». به‌نظر می‌رسد هنوز بسیاری زیر بار این نهاد نظارتی جدید نرفته‌اند و سعی می‌کنند مانع از به‌وجودآمدن شورای نگهبان دوم شوند. با این وجود، حتی اگر مدافعان کارکرد نظارتی «شورای عالی نظارت» موفق شوند نگاه خود را پیروز این مناقشه کنند، باید به سؤالات بی‌پاسخ زیادی جواب دهند؛ یکی مدت زمانی است که این نهاد می‌تواند درباره مصوبات مجلس اظهارنظر کند. علی لاریجانی در نامه خود به احمد جنتی مدت زمان درنظر گرفته‌شده در قانون اساسی برای شورای نگهبان را به «شورای عالی نظارت» تسری داده اما به‌نظر می‌رسد شورای نگهبان و «شورای عالی نظارت» زیر بار این موضوع نروند و همان‌طور که کدخدایی گفت، در آیین‌نامه داخلی خود برای این موضوع تعیین تکلیف کنند.

اعلام آمادگی ۱۰۷ نفر از نمایندگان مجلس برای انتشار آرا

۱۰۷ نفر از نمایندگان مجلس اعلام کرده‌اند که می‌خواهند آرای آنها و حضور و غیابشان در صحن منتشر شود؛ در راستای همان کمپین شفافیت آرای نمایندگان. این خبر را احمد امیرآبادی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس، در صفحه توییتر خود اعلام کرده و نوشته است: «با دستور لاریجانی در پی‌نوشت نامه سازمان مردم‌نهاد «شفافیت ایران» تعداد ۱۰۷ نفر از نمایندگان داوطلبانه اعلام کردند که حضور و غیاب و مشارکت در آرای صحن علنی توسط فناوری مجلس ماهیانه جهت اطلاع عموم مردم منتشر شود؛ امیدواریم از ماه آینده عملیاتی گردد».به‌این‌ترتیب، اگرچه نمایندگان چهاردهم شهریور سال جاری با فوریت طرح شفافیت آرای نمایندگان مخالفت کردند و قرار شد طرح به‌صورت عادی بررسی شود، اما به‌تازگی ۱۰۷ نفر از آنها بدون اینکه منتظر طرح باقی بمانند، اعلام آمادگی کردند تا تحرکات نمایندگی آنها، از حضور و غیاب گرفته تا آرایشان، در صحن علنی در دسترس عموم قرار بگیرد و علی لاریجانی هم با این موضوع موافقت کرده است. نمایندگان در جلسه علنی چهارشنبه، چهاردهم شهریور، یک فوریت طرح الحاق دو تبصره به ماده ۱۱۹ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس با امضای ۶۰ نماینده را بررسی کردند که با ۵۹ رأی موافق، ۱۰۸ رأی مخالف و پنج رأی ممتنع از مجموع ۱۹۴ نماینده حاضر در مجلس با آن مخالفت کردند. قبل از رأی‌گیری درباره فوریت این طرح، تعدادی از نمایندگان درخواستی را مطرح کردند مبنی بر اینکه طبق ماده ۱۲۴ آیین‌نامه، رأی‌گیری به‌صورت علنی باشد؛ بدان معنا که مشخص شود هر نماینده چه نظری نسبت به این طرح دارد. در این شرایط باید نمایندگان آرای خود را روی کاغذ با قید نامشان می‌نوشتند، این درخواست به رأی مجلس گذاشته شد که نمایندگان با ۵۷ رأی موافق، ۱۱۰ رأی مخالف و هفت رأی ممتنع از مجموع ۱۹۴ نماینده حاضر در مجلس با آن مخالفت کردند.

متن طرح الحاق دو تبصره به ماده ۱۱۹ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به این شرح بود:

«تبصره ۱- در تمام مواردی که به موجب این قانون رأی‌گیری به عمل می‌آید و مصادیق آن در ماده ۱۲۱ مشخص گردیده، جهت اطلاع مردم اسامی نمایندگان موافق، مخالف و ممتنع منتشر می‌شود. بدین منظور علاوه‌بر درج اسامی در مشروح مذاکرات، هیئت‌رئیسه موظف است نسبت به ایجاد سامانه الکترونیکی به‌طوری‌که قابلیت دسترسی به آن برای آحاد ملت فراهم باشد اقدام نماید.

تبصره ۲- در موارد استثنایی با تقاضای ۱۵ نفر از نمایندگان مجلس و با رأی موافق اکثریت مطلق حاضران، رأی‌گیری به صورت مخفی انجام می‌شود».

واکنش به رأی‌نیاوردن

اما رأی‌نیاوردن فوریت طرح و حتی رأی‌ندادن به اینکه آرای نمایندگان در همان بررسی طرح، علنی نباشد، موجی از واکنش‌ها را در فضای مجازی به دنبال داشت؛ هم برخی از نمایندگان به این موضوع گلایه داشتند و هم کاربران فضای مجازی از عملکرد مجلس انتقاد کردند. در آذر سال ۹۶ بود که نخستین‌بار طرح شفافیت آرای نمایندگان از سوی محمدجواد فتحی -که به امضای حدود ۳۰ نفر از اعضای فراکسیون امید رسیده بود- دوفوریتی مطرح شد؛ اما این طرح آن زمان با استقبال چندانی روبه‌رو نشد و در نوبت رسیدگی در صحن قرار گرفت. با نزدیک‌شدن زمان اعلام وصول این طرح در مجلس، نمایندگان اصولگرای مجلس نیز طرحی را که تقریبا مشابه طرح فتحی بود، کلید زدند و در اواسط مرداد سال جاری نیز طرحی درباره شفافیت آرای نمایندگان مجلس از سوی حسینعلی حاجی‌دلیگانی، نماینده مردم شاهین‌شهر، با امضای ۲۹ نفر از نمایندگان، تقدیم هیئت‌رئیسه شد که نهایتا طرح‌های ارائه‌شده از سوی حاجی‌دلیگانی و فتحی با یکدیگر تلفیق شد و طرحی با نام «الحاق دو تبصره به ماده ۱۱۹ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس» که با عنوان «شفافیت آرای نمایندگان در مجلس» در فضای رسانه‌ای شناخته می‌شود، در جلسه علنی چهاردهم شهریور مجلس اعلام وصول شد. این موضوع اما هم انتقاد مجازی‌ها را در پی داشت و هم انتقاد نمایندگان را. هرچند بودند اصلاح‌طلبان و چهره‌هایی شاخص از اعضای فراکسیون امید که علنا به مخالفت با این طرح پرداخته و اتفاقا به‌طور شفاف اعلام کردند که به دلایلی به این طرح رأی منفی داده‌اند؛ ازجمله علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی که در یادداشتی نوشت: «من با شفافیت حضور و غیاب‌ها و سفرهای نمایندگان و مانند اینها موافقم، اما با شفافیت آرای آنها موافق نیستم زیرا جامعه امروز ما هنوز رشد لازم را در این زمینه پیدا نکرده است. اگر آرای نمایندگان به طرح‌ها و لوایح اعلام عمومی شود، نماینده در حوزه انتخابیه خود مورد آزارواذیت گروه‌های فشار قرار می‌گیرد یا به موجب نظارت استصوابی حق او در انتخابات بعدی ضایع می‌شود. به همین جهت ممکن است در محذور واقع شود و رأی واقعی خود را اعمال نکند، درحالی‌که نماینده باید در ابراز رأی خود آزاد باشد؛ لذا اینجانب این طرح را امضا نکردم و به فوریت آن هم رأی ندادم».بااین‌حال، باوجود انتقادات و بی‌آنکه طرح در مجلس بررسی شود، با دستور علی لاریجانی و درخواست نمایندگان، قرار است آرای ۱۰۷ نفر از آنها از این پس در معرض افکار عمومی قرار بگیرد.

خبر

پیام مقام معظم رهبری در پی شهادت نورخدا موسوی

● **دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای:** در پی شهادت جانباز دفاع از امنیت، سید نورخدا موسوی‌مفرد، مقام معظم رهبری در پیامی شفاهی، شهادت وی را به مردم لرستان و خانواده این شهید عزیز تبریک و تسلیت گفتند. سردار حسین اشتری فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که روز پنجشنبه در مراسم تشییع پیکر مطهر این شهید در خرم‌آباد حضور یافته بود، طی سخنانی در این مراسم اظهار کرد: در تماسی تلفنی از دفتر مقام معظم رهبری اعلام شد که رهبر انقلاب فرموده‌اند «در مراسم که شرکت کردید، سلام ما را به مردم لرستان و خانواده شهید برسانید و از قول ما شهادت ایشان را تبریک و تسلیت بگویید».سید نورخدا موسوی‌مفرد، از مأموران نیروی انتظامی، ۱۷ اسفندماه سال ۸۷ در منطقه لار استان سیستان‌وبلوچستان مورد اصابت گلوله گروهک تروریستی عبدالمالک ریگی قرار گرفت و از ناحیه سر مجروح شد و به کما رفت. جانباز صد درصد لرستانی که به شهید زنده کشور مشهور بود، ۱۰ سال در کما به سر می‌برد تا اینکه در شب رحلت پیامبر اعظم و شهادت امام حسن مجتبی (صلوات‌الله علیهما) آسمانی شد.

دادخواست‌ها درباره بانک مرکزی به اطلاع رئیس قوه قضائیه برسد

● **ایسنا:** رئیس قوه قضائیه خطاب به رؤسای دادگستری‌های کشور تأکید کرد که دادخواست‌های مربوط به بانک مرکزی را قبل از هر اقدام به اطلاع رئیس قوه قضائیه برسانند. متن کامل بخش‌نامه آیت‌الله آملی‌لاریجانی از این قرار است: نظر به ضرورت اصلاح نظام بانکی و تکالیف و اختیارات تفویضی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از طرف شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی و اناطه اجرای تصمیمات متخذه بانک مرکزی در چارچوب مصوبات شورای‌عالی بر تأیید سران سه قوه بدین‌وسیله مقرر می‌دارد: دادخواست‌های تقدیمی از ناحیه اشخاص حقیقی یا حقوقی به دادگستری در رابطه با تصمیمات اتخاذشده از ناحیه بانک مرکزی، قبل از ارجاع به شعب یا هرگونه اقدام قضائی دیگر مراتب به اطلاع این‌جانب رسیده تا حسب مورد اتخاذ تصمیم لازم به عمل آید.

قدیری‌ابیانه: احمدی‌نژاد را در بیمارستان روانی بستری کنید

● **خبرآنلاین:** محمدحسن قدیری‌ابیانه در کانال تلگرامی خود نوشت: شنیدم که آقای احمدی‌نژاد به تیم رد ساکس، قهرمان ورزش بیسبال در آمریکا، پیام تبریک داده است. اول باور نکردم. گفتم شاید برای تخریب او چنین مطلبی را جعل کرده‌اند. بررسی کردم دیدم بله، این خبر صحت دارد. معتقدم باید احمدی‌نژاد فورا در یک بیمارستان روانی بستری شود. معلوم می‌شود او بر اثر فشار کار در ایام ریاست‌جمهوری دچار معلولیت ذهنی شده است و این معلولیت در طول زمان عود کرده است.

توضیح آستان قدس درباره تشکیل یگان حفاظت

● **ایرنا:** در پی اظهار نظر رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی درباره شکل‌گیری یگان حفاظت آستان قدس رضوی، روابط عمومی این نهاد جوابیه‌ای صادر کرد. در جوابیه روابط عمومی آستان قدس رضوی آمده است: تشکیل یگان حفاظت در همه دستگاه‌هایی که فعالیت آنان به حجم قابل‌توجهی از کارکردهای انتظامی نیاز دارد، امری متداول و قانونی بوده و درحال‌حاضر نیز برخی نهادها همچون سازمان میراث فرهنگی، سازمان حفاظت محیط زیست و... در راستای انجام وظیفه خود دارای یگان حفاظت هستند. آستان قدس رضوی نیز به‌عنوان یک نهاد فرهنگی و اجتماعی دارای ارتباطات گسترده عمومی، چه در حرم مطهر رضوی(ع) و چه در اماکن متعلقه و موقوفات سراسر کشور، دارای نیازهای انتظامی، امنیتی و حراستی متعددی است که تاکنون نیز این نیازها از طریق واحدهای ایجادشده در ساختار استان و نیز همکاری دستگاه‌ها و نهادهای انتظامی و امنیتی مرتفع می‌شده است.در ادامه این پاسخ آمده است: اما ازآنجاکه نوع تعاملات عمومی آستان قدس ویژگی‌های خاص خود را داشته و مخصوصا نحوه مواجهه حفاظتی و امنیتی با مردم و زائران بارگاه ملکوتی حضرت رضا(ع) باید درخور این جایگاه مقدس و متناسب با شأن زائران باشد و همچنین جهت یکپارچه‌سازی سامانه‌های مختلف دخیل در این فعالیت‌ها، مطابق ماده ۳۵ قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور در جهت تشکیل یگان یکپارچه حفاظت اقدام کرد.حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، پیش از این در گفت‌وگو با ایرناپلاس درباره راه‌اندازی یگان حفاظت آستان قدس رضوی اظهار کرده بود: «حفاظت از اماکن بر عهده نیروی انتظامی است و مسئله حفاظت از حرم امام رضا(ع) تاکنون به‌خوبی انجام گرفته است. نمی‌دانم چه ملاحظاتی رخ داده که اقدام به ایجاد چنین یگانی کرده‌اند، من اطلاعی دراین‌باره ندارم، اما ازآنجایی‌که آقای رئیسی فرد قانون‌مندی است و بر آن تأکید دارد، قطعا ملاحظات قانونی را دراین‌باره در نظر دارند...».